

ประเทศไทย: ยกเลิกกฎอัยการศึกและนำประเทศกลับสู่อำนาจพลเรือน

ประเทศไทยต้องยกเลิกการใช้กฎอัยการศึกและนำประเทศกลับสู่การปกครองโดยพลเรือนแทนที่จะใช้อำนาจโดยอำเภอใจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลกล่าวในวันนี้

ในวันนี้ นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวว่าได้ยื่นเสนอทูลเกล้าฯ ยกเลิกกฎอัยการศึก ซึ่งได้มีการประกาศใช้ทั่วประเทศตั้งแต่วันที่ 20 พ.ค. 2557 ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และยังคงกล่าวว่าจะใช้บังคับมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว ซึ่งให้อำนาจการปกครองโดยปราศจากข้อจำกัดทางกฎหมายหรือความรับผิดชอบใดๆ

“การเลิกกฎอัยการศึกเป็นก้าวที่จำเป็น แต่การนำมาตรา 44 มาใช้บังคับแทนที่ไม่ได้ช่วยจัดการปัญหาการละเมิดอย่างร้ายแรงอันเป็นพันธกรณีของประเทศไทยภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ทั้งนี้ มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราวถูกร่างขึ้นอย่างกว้างมากโดยอาจให้อำนาจแก่หัวหน้าคณะรัฐบาลทหารมากขึ้นกว่ากฎอัยการศึกเสียด้วยซ้ำ” นายวิลเดอร์ เทเลอร์ เลขาธิการคณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลกล่าว “มาตรา 44 อนุญาตให้หัวหน้า คสช. ออกคำสั่งใดๆ ที่ตนต้องการได้โดยการอ้างว่าเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีของประชาชนและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งให้ถือว่าคำสั่งใดๆ ที่ออกมานั้นเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการกำจัดโอกาสในการตรวจสอบของฝ่ายตุลาการ”

มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว ให้อำนาจแก่คสช. ในการออกคำสั่งใดๆ ที่เห็นว่าเป็นความจำเป็นเพื่อ “...ประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านต่างๆ การส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ หรือเพื่อป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติ ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน...” และบัญญัติให้คำสั่งใดๆ เป็นคำสั่งที่ “...ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญนี้และเป็นที่สุด...”

“มาตรา 44 ละเมิดเสาหลักพื้นฐานของหลักนิติธรรมและสิทธิมนุษยชน รวมไปถึงหลักความเสมอภาค การตรวจสอบได้ และการคาดการณ์ได้ และมาตรา 44 อาจยินยอมให้มีการปกครองตามอำเภอใจโดยหัวหน้าคสช. ด้วย ดังนั้น การใช้บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่อาจถือเป็นการแก้ไขปัญหาการใช้กฎอัยการศึกอย่างแท้จริง ซึ่งอย่างน้อยที่สุดก็เคยมีการใช้บังคับมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2457 และมีระดับความชัดเจนในขอบเขตและการบังคับใช้” นายเทเลอร์กล่าว “คสช. ควรยกเลิกกฎอัยการศึกและให้คำมั่นอย่างแน่ชัดว่าจะปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศของประเทศไทย ซึ่งหมายถึงการหลีกเลี่ยงการใช้มาตรา 44 ไม่ว่าในทางใดๆ ก็ตาม”

กฎหมายระหว่างประเทศควบคุมดูแลความพยายามของรัฐบาลในการที่จะระงับหรือจำกัดการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเคร่งครัด “การงดเว้นสิทธิบางประการ” ดังกล่าวสามารถทำได้ภายใต้ข้อบทที่ 4 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีหากแต่ต้อง “อยู่ในช่วงเวลาที่สถานการณ์ฉุกเฉินที่เป็นภัยคุกคามต่อความคงอยู่ของประเทศชาติ” เท่านั้น

“สถานการณ์ของประเทศไทยยังไม่ถึงเกณฑ์ที่สูงมากที่จะทำให้สามารถดเว้นสิทธิบางประการตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศได้” นายเทเลอร์กล่าว “เจ้าหน้าที่รัฐไทยได้มีการให้คำมั่นสัญญาमतลอดว่าจะคืนหลักนิติธรรมอย่างรวดเร็วและจะเคารพสิทธิมนุษยชนในประเทศ แต่การแทนที่กฎอัยการศึกด้วยมาตรา44 ไม่ได้แสดงถึงการปรับปรุงหลักนิติธรรมหรือให้ความเคารพแกสิทธิมนุษยชนเลย”